

Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei, 1922-01-20, iš Miuncheno - į Berlyną

Po tokios ilgos tylos vėlei nuo tavęs laiškutis.

Po tokios ilgos tylos vėlei nuo tavęs laiškutis. Tiesa, senai, senai rašytas, nepažymėta kada, bet dar prieš tą nelemtą streiką [1]. Bet man vis viena gerai. Aš dabar vos sugrižau iš [„]Lohengrino[“] [2] ir radau tavo laiškutį. Ir kaip gerai. Per tą 10 dienų aš maniau, kad visai negerai bus. Ir jaučiausiu fiziškai blogai, ir be galo liūdna buvo, ir šalta. Ištisas dienas sėdėjau namie, galva užė ir kažkokios mintys painiojos. O šandie aš sveikas, ir kaip gerai[,] kad aš šandie nuo tavęs gavau laiškutį!

Tu rašai apie universitetą, klausi[,] bet aš šandie iš tikrųjų nežinau, kas tau patarti. Ką tu parašei, tai visai nauji dalykai, aš to visai ir žinot nežinojau, net nežinau[,] kas su manim bus ir kas man pasirinkti, bet[,] rodos[,] pas mus kita tvarka. Palauk[,] kiek pagalvosiu, gal ką sužinosiu, tai parašysiu. Šandie man po [„]Lohengrino[“] toks ūpas, kad aš galvot visai negaliu, o ir Tau taip senai berašiau - jau[,] rodos[,] bus 5-6 dienos, ir man noris taip truputį užsimerkus pabūti ir nieko negalvoti, tik pasakyti tau ne žodžiais, ne žvilgsniu, tik tyliu sielos plastėjimu, kad kažkur toli toli už perregimų kalnų toks tylus varpas skamba ir mūsų paslaptį dainuoja. Ir skamba, ir dainuoja, ir rodos man, kad aš tame dainavime girdžiu, kaip tavo širdis plasta, ir rodos man, kad net nei mūsų nėra, kad mes tik tėsame toji neregimo varpo paslaptinga daina. O, taip, truputį užsimerkti, truputį prie tavęs prisiglausti, tavo ranką prie krūtinės prispausti, taip tyliai tyliai paklausyti, kaip tavo širdis šneka. Ir mielą mielą pasaką regėti, ir būti vėl kaip pasaka, kaip neregimo varpo skambėjimas, kaip pirmo pavasario žiedo žydėjimas, kaip Tavo širdužės plastėjimas - - Ir kad Tu būtum vėlei ir vėlei pasakinga Karaliūnaitė - numylėtas Vandukas mano!

Aš ir nežinau, kaip tau pasakyti, bet aš taip noriu tau pasakyti dar ir dar, ir dar sakyti, kaip aš dėl tavęs gyventi noriu, kaip aš dėl tavęs žydėti noriu, kaip aš noriu dar ir dar švenčiau mylėti! Ir[,] rodos, nors aš ir tūkstančius kartų tą žodį kartotau, niekumet negalėtau pasakyti visa, kas širdyje auga ir žydi[,] - dėl tavęs, dėl tavęs! Kad aš galėtau užsupti tave, užliūliuoti, kad aš galėtau tau skaidrią pasaką atnešti! Kažkur toli skamba nematomas varpas ir neša paslaptį, ir dainuoja - tu mano, tu mano! Ir[,] rodos, einu užsimerkęs per pasaulį ir neregimu aidu kartoju - Tu mano - Tu mano! Vandukas numylėtas - numylėtas Tu mano! Mano sieloj rodos kažkokios nepaprastos šventės rytas. Ir aš nežinau, kokią maldą kalbėti, kad tąją šventę pagarbinti. Klyktau pasauliui - šventas - šventas - šventas regėjimas mano, bet kažkur skamba dainuoja varpas, ir aš galiu tik atsiklausti ir nutilti... Aš tik galiu atsiklausti ir iškilmės žengime nutilti. Kaip keista! Tu taip toli, o aš taip jaučiu, kaip tu alsuoji, kaip Tavo širdužė dreba, kaip Tavo mintys skrenda! Ne, Tu daugiau gyva many negu aš pats. Nes aš niekumet savęs taip nejaučiu, kaip aš Tavimi gyvenu.

Ar Tu jau miegi? O aš Tau meldžiuosiu, ir mano maldai aš vieną žodį težinau - numylėta - numylėta - numylėta!

Ir ar tu jauti, kaip aš prigludęs prie tavęs nežinioj, kaip aš bučiuoju tave - ir kaip tavo širdis dreba, ir kaip Tavo krūtinė bąla? O aš šią naktį tavo sapną pasaka lydėsiu - apie nežinomą varpą, apie nuskridusią maldą, apie tavo širdužės plastėjimą...

Numylėta, numylėta, numylėta tu mano!

Labanaktis - labanaktis - labanaktis.

Bal

O aš dar šį vakarą tau laiškutį įmesiu.

Penktadienio vakaras.

Pasakyk Kiršai [3], kad jis „švęst“ važiuotų į kalnus. Kad Julius [4] atvažiuotų, aš nelabai noriu. Man rodos, kad jis yra kaltas, kad Dailydaitė [5] į Zosę [6] lenda su tokiu klausimu. Bet tu jam nesakyk to. O Zosę pabučiuok – tegu būna ir jai kiek gera – pasakyk[,] kad aš labai noriu, kad ir jai kiek gera būtų. [7]

KOMENTARAI

- [1] Turbūt kalbama apie 1922 m. vasario mėn. pradžioje kilusį geležinkelininkų streiką.
- [2] Vokiečių kompozitoriaus Richardo Vagnerio (Richard Wagner) opera *Lohengrinas* (1848) pagal vidurinių amžių sagas.
- [3] Kirša Faustas (1891–1964), poetas. 1921–1925 m. Berlyno universitete studijavo vokiečių kalbą, literatūrą, estetiką.
- [4] Abraitis Julius (1890–1987) – gydytojas, spaudos darbuotojas. 1920–1921 m. studijavo Berlyne ir Leipcige.
- [5] Nenustatytas asmuo.
- [6] Sofija Laucevičiūtė (1898–2003), Vandos Daugirdaitės pusseserė. 1922 m. studijavo ekonomiką Berlyno universitete.
- [7] Teksto dalis, prirašyta vertikaliai lapo antrosios pusės dešinėje paraštėje.